

NARAVNE IN DRUGE NESREČE V SLOVENIJI LETA 2000

Natural and Other Disasters and Incidences in Slovenia in 2000

Slavko Šipeč* UDK 502.58+614.8(497.4)''2000''

Povzetek

Članek vsebuje pregled naravnih in drugih nesreč v Sloveniji leta 2000. Leto 2000 je bilo glede nesreč bolj burno kot leto 1999. Prizadelo nas je nekaj hudih naravnih nesreč, med katerimi velja izpostaviti zemeljski plaz v Logu pod Mangartom. Jeseni so nas večkrat prizadele tudi poplave in drugi zemeljski plazovi, večji del tople polovice leta pa je posamezne predele države, predvsem obalne in vzhodne, pestila trdovratna suša z vsemi posledicami. Veliko je bilo požarov v naravi. Med preostalimi nesrečami pa moramo spet opozoriti na veliko nesreč v gorah ter na hudo delovno nesrečo junija v jeklarni železarne Acroni, v kateri so umrli štirje ljudje. Ne smemo pozabiti tudi na nekaj zelo obsežnih požarov, zlasti na požar v galvani Gorenja v Velenju 3. septembra, ki je povzročil ogromno gmotno škodo.

Abstract

This article presents an annual review of major natural and other disasters in Slovenia in 2000.

A number of severe disasters occurred in November 2000. The event that caused the most significant damage was the landslide in the village of Log pod Mangartom (northwestern Slovenia), which destroyed part of the village and killed seven people. Severe floods occurred three times in November, and numerous landslides were reported throughout the country.

Although there were a lot of storms in summer, no heavy thunderstorms with hail, local floods and

landslides were recorded, except for some local events with limited damage. Much more damage was caused by drought and hot weather at the beginning and end of the summer, particularly in agriculture. Mainly coastal and northeastern parts of the country were affected.

The number of wildfires reached a total of 2246, which is slightly less than in 1998, when a record number of wildfires was registered (2466). Wildfires destroyed a total of 1759 hectares. There were also 1591 structural or building-related fires, 631 vehicle fires (by far the highest number ever recorded) and 703 other fires. The total number of fires in Slovenia in 2000 reached 5171, which is close to the record number of fires in 1998 (5192). Almost 400 pollution incidences were reported only by firemen, but the total number of pollution incidences is expected to be significantly higher. There were also 258 mountain accidents in 1999, 21 explosion, 8 river incidents, 5 cave incidents and one aircraft accident.

A total of 62 persons lost their lives in disasters in 2000, as presented in this article. Twenty-four (24) persons died in mountain accidents, 9 in structural or building-related fires and river incidents, 8 in landslides, 4 in accidents with hazardous substances, 3 in explosion, 2 in vehicle fires, 2 in wildfires, and one in other fires. These figures are, as usual, unofficial due to the unavailability of complete data.

November si bomo zapomnili po številnih zemeljskih plazovih. V ospredju je bilo dogajanje v Logu pod Mangartom. Drugi plaz, ki se je utrgal 17. novembra zjutraj, je delno uničil naselje in zahteval 7 smrtnih žrtev. V času, ko ta članek nastaja, sanacija še ni končana. Zemeljski plaz pri Podjeljah v Bohinju je prav tako zahteval smrtno žrtev. Omeniti velja še velik zemeljski plaz Slano blato nad Lokavcem pri Ajdovščini, katerega sanacija prav tako še ni končana, ter več kilometrov dolg Macesnikov plaz nad Solčavo, ki je po več letih spet oživel. Praktično ves mesec je minil tudi v znamenju poplav.

Suša, ki je bila najbolj izrazita od konca maja do začetka julija ter v drugi in tretji dekadki avgusta, je povzročila hude posledice. Škoda, ki je nastala zaradi suše v začetku poletja, se je avgusta še bistveno povečala. Zmanjšan je bil pridelek travinja in krmnih žit, velika škoda je bila na sadnem drevju, v vinogradih in na poljščinah. Največ škode je nastalo ob morju ter v vzhodni polovici države: Koprskem primorju, Beli krajini, vzhodnih predelih Dolenjske, v Posavju, na Kozjanskem, na Štajerskem, najhujše pa je bilo v Pomurju. Po nepopolnih podatkih je zaradi suše nastala škoda ocenjena na več kot 25 milijard tolarjev.

Suša je vplivala tudi na slabšo oskrbo s pitno vodo. Ljudem in živini je bilo v letu 2000 prepeljano 104.244 kubičnih metrov pitne vode, kar je še enkrat več kot v letu 1999. Največ vode so gasilci prepeljali avgusta, septembra in juni-

ja. Ta številka je še vedno bistveno manjša od količine pitne vode, prepeljane v sušnih letih 1983 in 1985 ali v zadnjem zelo sušnem letu 1993, ko so prepeljali okoli 400.000 kubičnih metrov pitne vode. Največ ljudi je bilo od oskrbe s pitno vodo s cisternami odvisnih avgusta (11.971), septembra (6288), junija (4088) in julija (4036 ljudi). Podobno velja za živino, ki so jo oskrbovali s pitno vodo iz cistern. Pitno vodo so morali vsaj krajši čas voziti v 84 občinah. Občine, v katerih so prepeljali največ pitne vode, so bile Novo mesto (16.227 kubičnih metrov), Nova Gorica (11.248), in Koper (8395).

Ker je bilo vreme večji del leta 2000 pretoplo in presuho, smo imeli tudi veliko požarov v naravi. Številka se je zelo približala rekordni iz 1998. leta, ko je bilo 5192 požarov. Vseh požarov je bilo 5171. V naravi je bilo 2246 požarov, v objektih 1591, 631 (daleč največ doslej) na prometnih sredstvih, drugih požarov pa je bilo 703. Največ požarov je bilo marca (999), februarja (586), avgusta (499), junija (481), aprila (424), in januarja (418), predvsem zaradi večjega števila požarov v naravi. Škoda zaradi požarov je v letu 2000 znašala najmanj 6.536.398.250,00 tolarjev. Požari v naravi so leta 2000 uničili 1759 hektarov površin, kar glede na število požarov v naravi niti ni veliko.

Največ požarov je bilo v občinah Ljubljana (709), Maribor (319), Koper (285), Celje (171) in Novo mesto (129). Več kot 100 požarov je bilo še v občinah Kranj, Ilirska Bistrica,

* Ministrstvo za obrambo, Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje, Kardeljeva ploščad 21, Ljubljana, slavko.sipec@pub.mo-rs.si

Krško, Ptuj in Postojna. V občinah submediteranskega dela Slovenije (Koper, Izola, Piran, Sežana, Komen, Divača, Hrpelje - Kozina, Ilirska Bistrica, Nova Gorica, Šempeter - Vrtojba, Brda, Kanal, Miren - Kostanjevica, Postojna, Pivka, Ajdovščina, Vipava) je bilo 1054 požarov ali 20,4 % vseh požarov v Sloveniji v tem letu (6). Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje je v letu 2000 razglasila veliko požarno ogroženost naravnega okolja na območju celotne države med 7. in 27. marcem. V prej omenjenih občinah submediteranskega dela Slovenije je bila velika požarna ogroženost naravnega okolja razglašena med 25. februarjem in 1. marcem, 19. in 26. junijem ter 24. avgustom in 1. septembrom. V teh občinah, razen v občinah Postojna in Pivka, je bila velika požarna ogroženost razglašena tudi med 20. januarjem in 16. februarjem. Občine Koper, Izola in Piran so 21. avgusta razglasile srednjo požarno ogroženost naravnega okolja, občina Izola pa veliko požarno ogroženost med 27. junijem in 11. julijem.

Štirinajst požarov v naravi je zajelo površino, večjo od 10 hektarov. Večina po površini največjih požarov v naravi se je pojavljala v submediteranskem delu države, nastali pa so v obdobju od konca februarja do konca marca ter junija, julija in avgusta, kar je nekoliko drugače kot v zadnjih letih. Največji požar (250 hektarov) je nastal 23. marca v bližini kraja Jurišče v pivški občini. Leta 2000 so pri gašenju štirih požarov v naravi sodelovali helikopterji Slovenske vojske, gasili pa so tudi najhujši požar v zadnjih desetletjih – požar v Gorenju 3. septembra. Skupno so helikopterji Slovenske vojske in v enem primeru tudi policijski helikopter pri gašenju požarov v naravi opravili 32 ur letenja.

Sneg in žled sta nam v letu 2000 v glavnem prizanesla. Isto velja za močnejše potrese, medtem ko so se tudi leta 2000 še nadaljevali šibki popotresi v Zgornjem Posočju.

Leto 2000 je bilo značilno tudi po zelo številnih nevihtah, vendar pa večjih uničevalnih neurij ni bilo.

Leta 2000 je bilo 21 eksplozij, od tega jih je 15 nastalo v stanovanjskih objektih.

Gasilci so v letu 2000 posredovali v 852 nesrečah v cestnem prometu, zgodilo pa se je še 8 klasičnih nesreč v vodi in na vodi, 5 nesreč v jami ter manjša letalska nesreča.

Gasilci so v letu 2000 posredovali 395 poročil o intervencijah ob nesreči z nevarnimi snovmi, kar je za skoraj sto manj kot v predhodnem letu (486). Največ, 130 takšnih nesreč, je nastalo v cestnem prometu. Seveda pa je bilo tudi precej onesnaženj, v katerih gasilci niso posredovali, nekatere nesreče, v katerih so intervenirali, pa niso vplivale na stanje okolja.

V letu 2000 je Gorska reševalna služba pri Planinski zvezi Slovenije intervenirala 258-krat, kar je 61 intervencij več kot v letu 1999 (3). V reševalnih intervencijah Gorske reševalne službe je 114-krat (leto prej 67-krat) sodeloval helikopter. 94-krat je poletel helikopter policije, 20-krat pa helikopter Slovenske vojske. Helikopterji policije so opravili 138,5 reševalne ure letenja, helikopterji Slovenske vojske pa 33 reševalnih ur.

V nesrečah je umrlo skupaj 62 ljudi, in sicer v nesrečah v gorah 24, v požarih 14 (skoraj polovico manj kot običajno), 9 v klasičnih nesrečah na vodi in v vodi, 8 v zemeljskih plazovih, 4 v nesreči z nevarno snovjo in 3 v eksplozijah.

Število poškodovanih pa je bilo naslednje: v požarih se je poškodovalo 160 ljudi, 159 v nesrečah v gorah (gre za poškodovane in obolele), 15 v eksplozijah (med njimi tudi 3 poklicni gasilci), 5 v nesrečah z nevarnimi snovmi (od tega 1 poklicni gasilec), 4 v nesrečah v cestnem prometu (gre le za gasilce – udeležence intervencij zaščite, reševanja in pomoči ob tovrstnih nesrečah), 3 v nesrečah v jamah, 2 v letalski nesreči ter 1 v zemeljskem plazu. Skupno število je torej 349.

V končnem seštevku poškodovanih in mrtvih nismo upoštevali poškodovanih in mrtvih neposrednih udeležencev v nesrečah v cestnem prometu, saj to statistiko vodi Ministrstvo za notranje zadeve. To velja tudi za nesreče z nevarnimi snovmi v cestnem prometu, (gre večinoma za prometne nesreče, kjer je prišlo obenem še do sproščanja nevarnih snovi) ter za ugotovitve ter posledice nesreč padalcev in zmagarjev.

Podrobnejše informacije o naravnih in drugih nesrečah v Sloveniji v letu 2000 so tudi v publikaciji *Naravne in druge nesreče v Republiki Sloveniji v letu 2000*, ki jo je izdala Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje, pa tudi na njenih spletnih straneh (www.mo-rs.si/urszr/).

V preglednici 1 so prikazane po mesecih naravne in druge nesreče v letu 2000.

Literatura:

1. Dnevni informativni bilteni o dogodkih s področja zaščite in reševanja Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje.
2. Podobnik, P., *Analiza nesreč in reševalnega dela GRS v letu 2000*. Planinska zveza Slovenije. Ljubljana, 2001.
3. Poročila uprav in izpostav za obrambo, občin ter regijskih centrov za obveščanje o posledicah, ki so jih povzročili naravni pojavi oziroma naravne nesreče.
4. Poročila gasilskih organizacij o intervencijah ob nesrečah.
5. *Naravne in druge nesreče v Republiki Sloveniji v letu 2000*. Republika Slovenija, Ministrstvo za obrambo, Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje, Ljubljana, 2001.

Preglednica 1. Časovna razporeditev posameznih naravnih in drugih nesreč leta 2000
Table 1. Distribution of natural and other disasters and incidents in 2000

dan Day	mesec month	januar January	februar February	marec March	april April	maj May	junij June	julij July	avgust August	september September	oktober October	november November	december December
1	#		s, p, zp		n	o			g				
2			o				o, or			r, n		or	
3				o	m	o		g, o, r	g	n, g	o		
4			o			o, r		or			o	o, p, zp	
5	o			+	m		o	+	or			p	
6	o			r			n, nt	o			o	p, zp, v, m	o
7			r	o, +				o	o			p, zp	
8					o			n, or		or	o, p	p, zp	o
9					o	nt, o				r	p, zp, o	p, zp	
10			o				or	v, or			p	p, o	
11	v, o, g		o, r		o	o		or, n			p, zp, m	p	o
12						or	or, n, nt	o		o	m, p, zp	p	
13					o	o	n, nt, or	o	r, or, g			p, m	
14			o					o, or	n, nt			p, m, zp	
15			o		o, g	o	r, n	zp	o	r	o	p, zp	o
16			o	+	pt	o	or			n		p, zp, o	g
17				+	o		r				o	p, zp	
18						o	+	or		n		p, zp	o
19			o		o		r, or	g, o	g, +			p, zp	
20	o		g, #		o, r			o	#		o	p, zp	
21	v			o	+		n		or	o, nt		p, zp, m	
22					o	o	or, o	r		o		p, zp, m	
23			+	o, +				g, r	or		r	p, zp, o	
24	o, v		zp	o			n	#, o, or	o	or	g	p, zp	
25					o, r	o						p	
26	o			o		r			or	o		p, r	m
27			o	o	o		o		+, or	o, or	o	p	m
28	o, or		+	o		#	n, o	pt, n				p	
29			o	p, zp	#				r	o		p	
30	o, v			or, sp	r						or	p	o
31									o		o	p	

Legenda/Legend:

- ž – žled/sleet
o – onesnaženje vode, tal, nesreče z nevarnimi snovmi, najdbe sodov z neznanimi oziroma nevarnimi snovmi/pollution of water and soil, accidents with hazardous substances, discoveries of containers with unknown or hazardous substances etc.
or – onesnaženje vode, pogin vodnega življa/water pollution, ruin in rivers and tributaries
r – pogin vodnega življa/ruin in rivers and tributaries
z – močno onesnaženje zraka z žveplovim dioksidom/strong air pollution with sulphur dioxide
* – pozeba/frost
+ – večji požar v naravi/big wildfires
m – visoko plimovanje morja/high sea level
n – neurje, naliv/thunderstorms
nt – neurje s točo/hailstorms
v – močan veter/strong winds
pt – potres z magnitudo nad 3,0 R/earthquake with magnitude above 3.0 R
p – poplave/floods
zp – zemeljski plazovi/landslides
sp – snežni plazovi/avalanches
s – visok sneg/high snow cover
g – nesreče v gorah s smrtnim izidom/fatal mountain accidents
– nesreče v vodi in na vodi s smrtnim izidom/fatal river and water accidents
j – nesreče v jamah s smrtnim izidom/fatal caves incidents
l – nesreče v letalskem prometu s smrtnim izidom/fatal aircraft accidents